Brandbrief van bewoners Nieuw-West

Dringend verzoek om onafhankelijk onderzoek naar de leiding en governance van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West

Aan:
De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Het college van burgemeester en wethouders
Het dagelijks bestuur van stadsdeel Nieuw-West
Betrokken raads- en commissieleden

Geachte dames en heren,

Wij schrijven u als een groep bezorgde bewoners van Amsterdam Nieuw-West. Wij doen dit bewust anoniem, omdat er onder bewoners zorgen bestaan over mogelijke gevolgen wanneer zij zich kritisch uitspreken over het Nationaal Programma Samen Nieuw-West (NPSNW). Alleen al het feit dat bewoners deze drempel ervaren, vinden wij ernstig.
Onze zorgen richten zich nadrukkelijk op het functioneren en handelen van de huidige leiding van het NPSNW, in het bijzonder de directeur en de operationeel manager, en op de vraag of het Alliantiebestuur en de werkgeverscommissie voldoende toezicht hebben gehouden.
Het gaat om signalen over de omgang met kritische bewoners, sociale veiligheid, de wijze van leidinggeven, benoemingen en inhuur, mogelijke belangenverstrengeling en de feitelijke invloed van bewoners binnen een programma dat juist bewonerszeggenschap centraal stelt.
Wij kunnen als bewoners niet zelf vaststellen welke signalen feitelijk of juridisch bewezen kunnen worden. Dat is ook niet onze taak. Juist daarom vragen wij geen oordeel vooraf, maar onafhankelijk feitenonderzoek.

1. Omgang met kritische bewoners

Het NPSNW spreekt over vertrouwen, bewonersbetrokkenheid, zeggenschap en samenwerking. De ervaringen en signalen die ons bereiken staan daarmee op gespannen voet.
Een bijzonder ernstig signaal betreft een kritische bewoner die zich wilde uitspreken over de problemen rond de buurt en de stadsdeelcommissie daarover via een brandbrief wilde informeren. Volgens de informatie waarover wij beschikken, heeft de directeur van het NPSNW vervolgens zonder voorafgaand overleg met deze bewoner, direct contact opgenomen met diens werkgever. De bewoner is tevens ambtenaar. Voor zover bij ons bekend is tot op heden geen concrete aanwijzing gegeven dat deze bewoner niet-integer zou hebben gehandeld.

De betreffende bewoner heeft deze gang van zaken als zeer ingrijpend ervaren en daarvan naar eigen zeggen ernstige mentale en fysieke gevolgen ondervonden. Daarnaast zijn er signalen over een onveilige bejegening door de operationeel manager in relatie tot deze kwestie. Ook hebben wij begrepen dat deze bewoner door de directeur negatief zou zijn besproken met onder anderen de burgemeester, de wethouder en de stadsdeelvoorzitter. Wij kunnen dit niet zelfstandig verifiëren en vragen daarom expliciet te onderzoeken óf dit is

gebeurd, op welke grond, welke informatie daarbij is gedeeld en of meer bewoners intern of extern zijn besproken met de bestuurders of gelabeld als ‘lastig’ of als een risico.
Naast deze situatie kennen wij meerdere bewoners die negatieve ervaringen melden met de directeur en/of de operationeel manager. Wij verzoeken daarom specifiek te onderzoeken hoe binnen het NPSNW wordt omgegaan met kritische bewoners, klachten en tegenspraak en of daarbij professionele of bestuurlijke grenzen zijn overschreden.

Een programma dat bewonerszeggenschap serieus neemt, moet kritiek kunnen verdragen. Kritiek op het programma mag er nooit toe leiden dat de kritische bewoner zelf het probleem wordt.

2. Sociale veiligheid en functioneren van de leiding

Ons bereiken daarnaast signalen over sociale onveiligheid en de wijze van leidinggeven door de directeur en operationeel manager. Genoemd worden onder meer schreeuwen, schelden, intimiderende communicatie en onheuse bejegening.
Wij kunnen niet beoordelen welke afzonderlijke meldingen kunnen worden bewezen. Wel vinden wij het zorgelijk dat meerdere signalen betrekking hebben op de leiding van het programma.
Daarom moet onafhankelijk worden onderzocht:
• welke meldingen en signalen over sociale veiligheid zijn gedaan;
• op wie deze betrekking hadden;
• bij wie deze signalen bekend waren;
• hoe zij zijn geregistreerd en behandeld;
• welke maatregelen zijn genomen;
• en of sprake is van afzonderlijke incidenten of van een patroon.
Daarbij moeten bewoners, huidige en voormalige medewerkers, programmamanagers en samenwerkingspartners rechtstreeks en vertrouwelijk kunnen worden gehoord, zonder aanwezigheid, tussenkomst of invloed van de huidige leiding.

3. Benoemingen, inhuur en invloed

Ook bestaan er serieuze vragen over de wijze waarop verschillende personen binnen of voor het NPSNW zijn aangesteld of ingehuurd. Het gaat onder andere om de operationeel manager, verschillende programmamanagers, de verandermanager en de voorzitter van het domein Bestaanszekerheid.
De operationeel manager werkte eerder via bureau Van Vieren voor het programma en is later in dienst gekomen. Volgens onze informatie zijn via dit bureau meerdere personen voor het NPSNW en/of stadsdeel ingezet.
Daarnaast zijn er signalen dat personen met reeds bestaande persoonlijke of professionele relaties met de directeur functies of opdrachten binnen het programma hebben gekregen. Zo zou de directeur betrokken zijn geweest bij de selectie van een programmamanager Leefbaarheid en Veiligheid terwijl volgens onze informatie reeds een persoonlijke relatie bestond. Ook bestaan vragen over de wijze waarop de verandermanager en een programmamanager op het terrein van Werkend Leren zijn binnengehaald.
Wij stellen nadrukkelijk niet dat een bestaande persoonlijke of professionele relatie automatisch betekent dat sprake is van belangenverstrengeling. Maar bij een publiek gefinancierd programma moeten benoemingen en inhuur transparant, controleerbaar en

uitlegbaar zijn en moet ook de schijn van belangenverstrengeling zorgvuldig worden voorkomen.
Ook de benoeming van de voorzitter van het domein Bestaanszekerheid roept vragen op. Volgens onze informatie heeft de directeur deze voorzitter op eigen initiatief en zonder voorafgaand overleg met betrokken bewoners binnengehaald. Bewoners die zelf belangstelling hadden voor deze positie hebben geen open procedure gezien waarin zij zich kandidaat konden stellen.
Dit raakt rechtstreeks aan bewonerszeggenschap: wie bepaalt eigenlijk wie aan tafel zit en invloed krijgt binnen het programma?

Wij vragen daarom onafhankelijk vast te stellen welke procedures bij deze benoemingen en inhuur zijn gevolgd, wie daarbij betrokken waren, welke bestaande relaties er waren en welke integriteitswaarborgen zijn toegepast.

4. Wie hield toezicht op de leiding?

Het Alliantiebestuur is opdrachtgever van de directeur. Vanuit het Alliantiebestuur is een werkgeverscommissie ingesteld die verantwoordelijkheden heeft ten aanzien van het functioneren van de directeur. Daarom kan een onderzoek naar de leiding niet los worden gezien van het toezicht daarop.
Wij willen weten:
• welke signalen over de directeur en operationeel manager bekend waren bij het Alliantiebestuur en de werkgeverscommissie;
• hoe het functioneren van de directeur gedurende het afgelopen jaar is beoordeeld;
• of daarbij informatie is opgehaald bij medewerkers, programmamanagers, bewoners en samenwerkingspartners;
• welke acties naar aanleiding van signalen zijn ondernomen;
• en of de werkgeverscommissie haar verantwoordelijkheid daadwerkelijk heeft kunnen en willen uitoefenen.
Welke signalen waren bekend, wie had de verantwoordelijkheid om daarop te handelen en is die verantwoordelijkheid daadwerkelijk genomen?

5. Bewonerszeggenschap: van wie is het NPSNW?

Voor ons raakt dit alles aan een grotere en fundamentele vraag. Het NPSNW bestaat om samen met bewoners te werken aan de toekomst van Nieuw-West. Bewoners krijgen te horen dat zeggenschap, vertrouwen en bewonersbetrokkenheid centraal staan.
Maar bewonerszeggenschap is meer dan worden uitgenodigd voor bijeenkomsten of gevraagd worden om mee te praten. Bewoners moeten kritiek kunnen leveren zonder angst voor gevolgen. Zij moeten kunnen begrijpen wie besluiten neemt, hoe mensen op invloedrijke posities terechtkomen en welke besluiten zij daadwerkelijk kunnen beïnvloeden.
Wij maken ons zorgen dat de feitelijke macht en besluitvorming te veel geconcentreerd zijn geraakt bij de leiding en een beperkte kring rondom het programma. Of dat daadwerkelijk het geval is, moet onafhankelijk worden vastgesteld.
Niet alleen: "Worden bewoners betrokken?" Maar vooral: "Welke daadwerkelijke invloed hebben bewoners op besluiten en wie bepaalt uiteindelijk?"

6. Dit gaat niet over het gehele programmateam

Wij willen nadrukkelijk voorkomen dat deze brief wordt gezien als een aanval op alle medewerkers, programmamanagers, opgaveteams en andere betrokkenen bij het NPSNW. Dat is niet onze bedoeling.
Wij zien veel mensen die zich betrokken inzetten voor Nieuw-West en onder moeilijke omstandigheden proberen hun werk goed te doen. Onze zorgen richten zich op de leiding, de aansturing, specifieke besluiten en het toezicht daarop. Het zou onrechtvaardig zijn het gehele programmateam verantwoordelijk te houden voor situaties waarop medewerkers mogelijk zelf onvoldoende invloed hebben.

7. Ons verzoek: onafhankelijk feitenonderzoek

Wij verzoeken de gemeenteraad, het college van B&W en het stadsdeelbestuur met spoed te bewerkstelligen dat een onafhankelijk feitenonderzoek wordt uitgevoerd, buiten verantwoordelijkheid en regie van de huidige leiding van het NPSNW.
Dit onderzoek moet wat ons betreft ten minste betrekking hebben op:
1. het functioneren en handelen van de directeur en operationeel manager;
2. de omgang met kritische bewoners en eventuele vormen van druk, benadeling of intimidatie;
3. de sociale veiligheid en de behandeling van meldingen daarover;
4. benoemingen, selectieprocedures, inhuur en mogelijke belangenverstrengeling;
5. de feitelijke invloed en zeggenschap van bewoners;
6. het functioneren van de werkgeverscommissie en het toezicht door het Alliantiebestuur;
7. welke signalen bij bestuur en toezicht bekend waren en hoe daarop is gehandeld;
8. de vraag of de huidige leiding en governance van het NPSNW passen bij de uitgangspunten van transparantie, integriteit en bewonerszeggenschap die het programma zelf uitdraagt.
Bewoners, huidige en voormalige medewerkers en andere betrokkenen moeten rechtstreeks en strikt vertrouwelijk met de onafhankelijke onderzoekers kunnen spreken. Daarbij moet vooraf worden gewaarborgd dat het verstrekken van informatie geen nadelige gevolgen voor hen heeft.

8. Doe dit niet af als een intern conflict

Wij vragen u nadrukkelijk deze signalen niet af te doen als persoonlijke onvrede, een intern conflict of een verschil van inzicht.

De kwesties die wij benoemen raken aan sociale veiligheid, integriteit, bewonerszeggenschap, behoorlijk bestuur, toezicht en de besteding van gemeenschapsgeld.
Een onderzoek kan daarom niet uitsluitend intern door het NPSNW worden uitgevoerd en zeker niet onder verantwoordelijkheid van personen op wie een deel van de signalen betrekking heeft.
Onafhankelijk onderzoek is ook in het belang van degenen over wie de signalen gaan. Als signalen ongegrond blijken, moet dat helder worden vastgesteld. Als signalen worden bevestigd, moet duidelijk worden wat er is gebeurd, wie verantwoordelijkheid droeg en welke maatregelen nodig zijn.
Wij vragen geen oordeel vooraf. Wij vragen onafhankelijke controle.

Wij verzoeken u deze brief formeel te registreren, de ontvangst schriftelijk te bevestigen en ons te informeren:
• wie het onafhankelijke onderzoek gaat uitvoeren;
• wat de onderzoeksopdracht en reikwijdte worden;
• hoe onafhankelijkheid en vertrouwelijkheid worden gewaarborgd;
• hoe bewoners en medewerkers veilig informatie kunnen aanleveren;
• en binnen welke termijn over de uitkomsten wordt gerapporteerd.
Nieuw-West verdient een programma waarin bewoners zich vrij kunnen uitspreken, ook wanneer zij kritisch zijn. Medewerkers verdienen een sociaal veilige werkomgeving. En Amsterdammers mogen verwachten dat zorgvuldig, transparant en controleerbaar wordt omgegaan met publieke functies, invloed en gemeenschapsgeld.

De vraag die nu voorligt is groter dan één incident: is het NPSNW daadwerkelijk een programma waarin bewoners zeggenschap hebben, of is de feitelijke macht en besluitvorming te veel geconcentreerd geraakt bij de leiding en een beperkte kring daaromheen?
Die vraag kan niet geloofwaardig uitsluitend door diezelfde leiding worden beantwoord. Neem deze signalen serieus. Bescherm degenen die zich uitspreken. Onderzoek het handelen van de leiding én het toezicht daarop.
Het NPSNW bestaat voor Nieuw-West en zijn bewoners. Niet andersom.

Met vriendelijke groet,

Een groep bezorgde bewoners van Amsterdam Nieuw-West
De afzenders kiezen vanwege zorgen over mogelijke repercussies bewust voor anonimiteit. Indien voldoende waarborgen voor vertrouwelijkheid en bescherming zijn getroffen, kunnen betrokken bewoners zich rechtstreeks tot een onafhankelijke onderzoeker wenden.